

Božji bojevnik

– pater Bruno Jožef Korošak

pripravil Marijan F. Kranjc

"Spoštovani pater Bruno, ob Vaši "železni maši" Vam Korošakovi iz jurjevške fare čestitamo in želimo vse najboljše. Majda Slana - Korošakova, Berkovci."

Pater Bruno Jožef Korošak

Nedavno tega mi je 92-letni pater Bruno, sorodnik po materi – Korošakovi, sporočil, da ima svoje spletišče, katerega sem seveda podrobno pregledal. Bil sem enostavno vznemirjen in sem se odločil, da bom njegovo življenjsko pot in delovanje predstavil tudi na svoji spletni strani Vojaštvo – Military, pa četudi ni vojak. Je pa vsekakor »Božji bojevnik«, vreden občudovanja. Seveda sem njegovo spletišče takoj dal tudi kot povezavo na svoji spletni strani. Toliko za uvod.

Rodovnik Korošakovih

V spletni predstavitvi rodovnika z naslovom »**500 let Korošakovih**« sem zapisal naslednje:

»Duhovniki iz Korošakove rodovine, njih sedem, pa še dva po ženski liniji, predstavljajo vodilno intelektualno skupino Korošakovih in so kot taki dajali tudi pečat celotni rodovini, posebno "Mihlovim" iz Grabonoša. Za vse sem uspel zbrati potrebne podatke in jih posredoval javnosti ter župnijskemu uradu Sv. Jurij ob Ščavnici.

Prvi, ki se je odločil za duhovniški poklic je bil **Anton**, rojen 1783 v Grabonošu št. 4, umrl pa je 1840 kot župnik v Desterniku. Njegov nečak Matija je bil mežnar v desterniški župniji, pa je tako bil tudi začetnik grabonoško-desterniške veje Korošakovih v Desterniku in Vintarovcih. Antonu je sledil nečak **Matej** (1805-1864) iz Grabonoša št. 43, ki je bil tri leta pred smrtjo tudi župnik v matični župniji. Iz grabonoške veje "Mihlovih" sta tudi naslednja dva duhovnika - **Jakob** (1844-1920) in **Jožef** (1878-1910), oba rojena v Rožičkem vrhu 11, pri "Kucovih". Med frančiškane sta se podala dva - **Janez** kot pater Amat (1866-1890) iz Kraljevcev 21, po domače "Rakušev" in **Jožef** kot **pater Bruno**, rojen 1920 v Mariboru, iz glavsko-mariborske veje "**Farkaševih**", po praočetu Simonu (1766) iz Grabonoša pa peti duhovnik "Mihlovih"! Od mlajše generacije se je v duhovniški stan podal tudi **Bojan** (1964) iz župetinsko-ljubljanske veje "Cikovih", ki je ob koncu 1999 postal tudi prvi in zatem tudi dvojni doktor znanosti (filozofije in psihologije) med Korošakovimi«.

Pred cerkvijo sv. Duh na Stari gori, 2003
(z leve: Vinko Korošak, pater Bruno in MFK)

Ker je bil duhovnik tudi moj stric Jožef (1876–1944), »Lukačev« iz Radoslavcev v Slovenskih goricah, je tudi moja mati želela, da bi šel v duhovniški stan. Nekaj od tega sem opisal tudi v intervjuju z naslovom »**Od ministranta do generala**«¹.

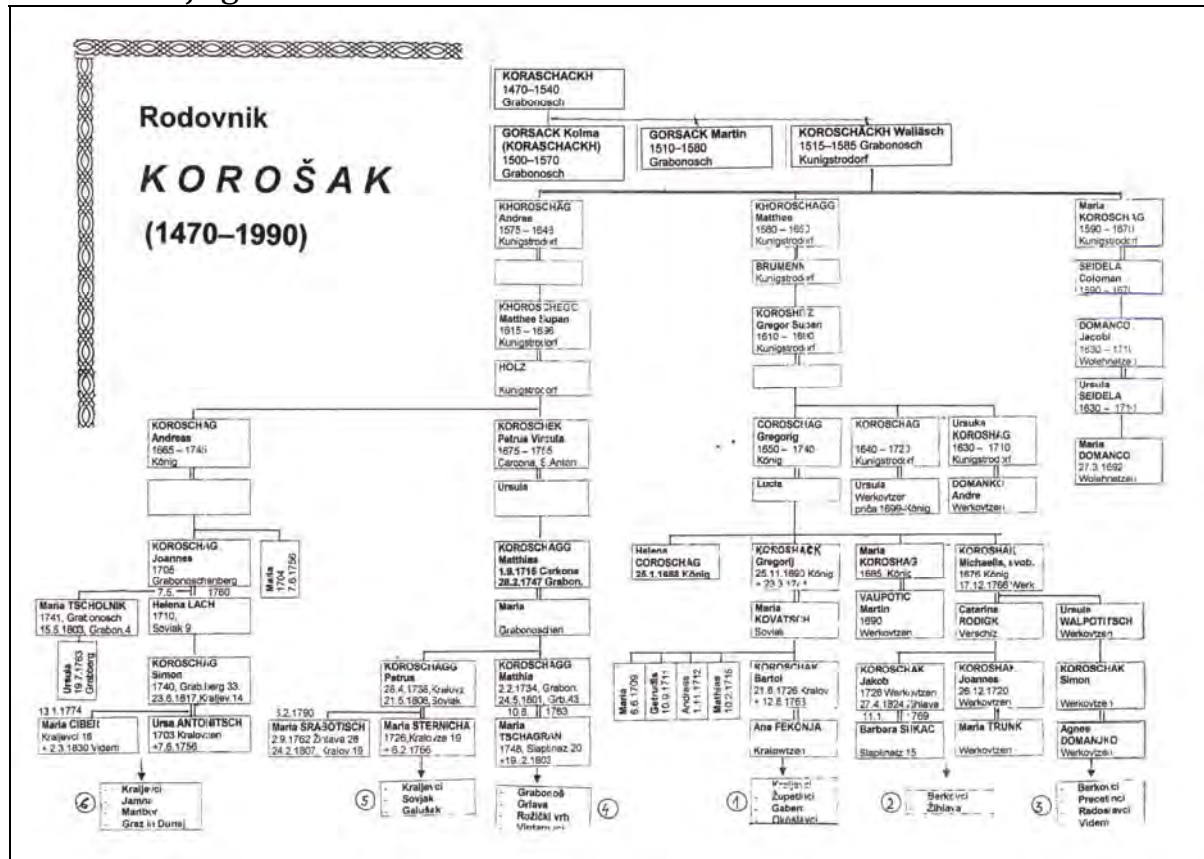
No, kmalu po sestavljanju rodovnika Korošakovih, sem doživel troje prijetnih presenečenj. Prvo je bilo vsekakor srečanje s prvim doktorjem teoloških znanosti patrom Brunom, ko sem ga obiskal z družino v samostanu Kostanjevica pri Novi Gorici. Drugo presenečenje je prišlo, ko je Vinko Korošak po mojem rodovniku napisal romansirano povest o Korošakovih z naslovom (po mojem predlogu) »**Kmečka dinastija**«². In slednjič, ko je Ivan Fras, tudi sorodnik, v graškem arhivu našel stare posestne listine, ki dokazujejo, da so Korošakovi v Kraljevce prišli iz Grabonoša, kjer je ta rod bival okrog **1470.** leta.

Pri izdelavi rodovnika sem uporabljal telefonski imenik, cerkvene matrikule v AS in seveda obiske posameznih župnij radi pregleda družinskih knjig – Status Animarum. Za obiske posameznih župnij sem imel pisno priporočilo mariborskega škofa dr. Franca Krambergerja, sicer gimnazijskega sošolca. Tako sem v župnišču Križevci izpisal potrebne podatke za Korošakova iz Stare Nove vasi št. 38 in Grlave št. 7. Seveda sem obenem obiskal Korošakove (Vladimirja) v Grlavi št. 7, po domače »Farkaševe«, kjer sem dopolnil podatke.

¹ MFK, Balkanski vojaški poligon, CD, Pro-Andy Maribor, 2008

² Vinko Korošak, Kmečka dinastija, 1500–2000. Prlekija, založba Humar Bilje, 2003

Takole zdaj zgleda vrh rodovnika Korošakovih:

MFK, Rodovnik Korošakovih (35 listov), Ljubljana, 1995

Pater Bruno – kratek življenjepis

Torej, Korošak Jožef (po krstni knjigi), redovniško ime Bruno, frančiškan, doktor teologije in vseučiliški profesor, je bil rojen 18. marca 1920 v Mariboru. Imel je leto dni mlajšega brata Milana. Oče Franc, višji sodni uradnik, je imel dva brata in pet sester. Teta Amalija je imela sina Juša Makovca, profesorja in znanega zbiratelja rodoslovnih podatkov. Mati Pavla Podbregar je umrla že 1929, pa je tako na očeta Franca padla vsa skrb za vzgojo obeh sinov.

Po osnovni šoli je Jožef tri leta obiskoval klasično gimnazijo v Mariboru, kjer je bil ministrant pri frančiškanih in vodja »križarjev«. Zaradi družinskih razmer ga je oče poslal v frančiškanski konvikt (dijaški dom) v Novem mestu.

Po mali maturi na realni gimnaziji v Novem mestu je bil najprej nekaj časa pri kartuzijancih v samostanu Pleterje, zatem pa je bil 14. avgusta 1935 sprejet v frančiškanski red. Zatam je šolanje nadaljeval v Ljubljani, kjer je z odliko končal gimnazijo. Prejel je nagrado ljubljanskega župana Adlešiča. Zanimivo je, da edino iz verouka ni imel odlične ocene, saj naj bi profesorja teologije nenehno spraševal o raznih verskih resnicah. In dejansko že od takrat išče »čisto resnico«!

Takoj po končani gimnaziji je bil leta 1939 pozvan in potrjen na vojaškem naboru, vendar so mu služenje vojske Kraljevine Jugoslavije odložili do končanih študijev. Še pred italijansko okupacijo, aprila 1941, se je vpisal na

teološko fakulteto, zatem pa je opravil slovesne zaobljube in se septembra 1941 podal v Rim, kjer je nadaljeval teološke študije na frančiškanski univerzi Antonianumu.

Leta 1966 je bil imenovan za direktorja osrednje frančiškanske univerzitetne knjižnice Antonianuma in naslednje leto tudi za profesorja kristologije za slušatelje dogmatske specializacije na frančiškanski univerzi Antonianumu

Leta 1967 je postal profesor dogmatike oz. onostranskih stvarnostih na Vatikanski univerzi Urbanianum, posebne tečaje pa je vodil tudi na teoloških fakultetah Marianum in Teresianum.

Leta 1978 je bil imenovan za generalnega tajnika Vatikanske univerze Urbanianum, ki je skrbela tudi za 32 bogoslovnih študij v Afriki in Aziji, nekatere od njih pa je tudi osebno vizitiral kot inšpektor za semenišča v misijonih.

Istega leta je bil na univerzi v Cambridgu uvrščen v mednarodni seznam izrednih razumnikov.

Poleg doktorata in številnih teoloških razprav, je pater Bruno posebno skrb posvetil učenju starih in sodobnih jezikov. Je pravi poliglot, saj obvlada kar 14 (15) tujih jezikov. Od starih jezikov izredno dobro obvlada latinščino, grščino, hebrejščino in staroslovanščino, kar mu je omogočilo, da je disertacijo napisal v latinščini, posebno skrb pa je posvetil prevajanju sv. pisma stare zaveze in drugih teoloških del. Od novejših jezikov solidno obvlada (govori in piše): srbsščino, hrvaščino, nemščino (strokovnjak za gotico), francoščino, angleščino in italijanščino. Dobro razume: španščino, portugalsščino in holandsščino. Delno razume ruščino in cigansščino.

Leta 1984 je bil upokojen in bil imenovan za župnika v Žabnicah in oskrbnika svetišča treh dežel na Višarjah.

Nazadnje, leta 1995 se je predal spovedovanju v samostanu Kostanjevica v Novi Gorici in na Sveti Gori ter pisanju teoloških člankov in razprav.

V mlajših letih se je ukvarjal s športi, rad je plaval in hodil v hribe. Imel pa je tudi grdi razvadi – kajenju se je sicer že zdavnaj odpovedal, ne pa tudi črni kavi!

Teološko delovanje, raziskovanja in publicistična dejavnost

Potem ko je bil 11. julija 1943 posvečen za duhovnika, je tri leta nadaljeval višje teološke študije, nakar se je kot član mariološke komisije posvetil zbiranju pričevanj o Marijinem Vnebovzetju, ki je bilo potem 1950 proglašeno za versko resnico. To je bil spodbuden začetek za mladega teološkega raziskovalca.

V obdobju 1950 do 1966 je bil član komisije za beatifikacijo škotskega teologa John Duns Scotus – Janeza Škota iz Dunsca. No, v istem obdobju je bil tudi študijsko zelo aktiven. Tako je leta 1954 **doktoriral iz teologije** iz dal svojo doktorski disertacijo v latinščini z naslovom *Mariologia S. Alberti Magni eiusque coaequalium*³ (Nauk o Mariji sv. Alberta Velikega in sodobnikov). Leta 1958 je

³ *Mariologia S. Alberti Magni eiusque coaequalium, Romae 1954*

izdal knjigo z naslovom *Doctrina de immaculata B. V. Mariae conceptione apud auctores qui Concilio tridentino interfuerunt*⁴ (Nauk frančiškanskih teologov na tridentskem koncilu o Marijinem brezmadežnem Spočetju), nato pa še obsežni esej o Marijinem doprinosu h Kristusovem Odrešenju.

Vsa leta poučevanja kot univerzitetni profesor teoloških znanosti je v Rimu pod okriljem Vatikanske kongregacije za svetnike pripravljajl zgodovinska in teološka raziskovanja kandidatov za blaženega ali svetnika, med katerimi so bili, poleg Italijanov in Francozov, tudi Slovenci. Naj jih naštejemo:

- škof Friderik Irenej Baraga – škofijski in apostolski proces
- škof Janez Franc Gnidovec – škofijski proces
- škof Anton Martin Slomšek – glavni del apostolskega procesa
- frater Monald Koprski (+1278) – beatifikacija.

Leta 2008 je sicer izšel seznam vseh njegovih teoloških del in publikacij⁵, v katerem je navedeno 26 knjig in **64 člankov**, vendar pa je v Cobissu do zaključno 2011 evidentirano 49 del, od tega **35 knjig**, 8 člankov in 1 esej. To pomeni, da bo potrebna nova specifikacija, ki nam jo praktično nudi prav Cobiss.

Raziskovanje in odkrivanje verskih resnic

Že sem omenil, da se je pater Bruno predvsem posvetil raziskovanju in odkrivanju verskih resnic. Radoveden po karakterju, pa tudi kot odličen poznavalec starih jezikov, je zlahka preverjal nekatere verske resnice oz. cerkvene dogme. Ni šlo toliko za zavajanje teologov in podobno, temveč za **napačne prevode**. Tudi pater Bruno se je skušal držati pravila, da je v učbenikih in poljudnih teoloških člankih v glavnem bolj varno razpravljati po tridentinskih smernicah, zato je o novih odkritjih pisal v malo manj razširjenih verskih revijah in neopaženih esejih. Namreč, tudi v cerkvenih krogih prevladujejo konservativci, ki se strogo držijo starih resnic. Bil je tudi večkrat kritiziran, vendar je svoja odkritja branil na »prleški način«, torej, trmasto in vztrajno!

Navajam nekaj primerov:

Pater Bruno v eseju o **Brezmadežni** teologe opozarja, da je zadnji čas, da se katekizemski nauk o **Adamu in Evi posodobí**. Adam in Eva nista bila prva ustvarjena človeka, ampak prva, ki sta uresničila **Božjo idejo o človeku**. Ta se je v dolgih tisočletjih telesno in umsko razvijal, tako da je šele med 35.000 in 10.000 letom pred našim štetjem postal sposoben dojemati, da obstaja neka nadzemska sila, neko **višje bitje**, kakor se to da razbrati iz umetniških slik v podzemeljskih jamah. Toda šele s prehodom človeka k poljedelstvu in živinoreji, v 7. tisočletju pred Kristusom, je njegov duh toliko dozorel, da je v tej višji Moči nad nami zaznal osebnega Boga.

V starih **perzijskih spisih** je pater Bruno odkril, da nekatere naše preproste razlage o **grehu Adama in Eve**, ki naj bi ju neka kača zavedla v greh, ki naj bi obstajal v tem, da sta pojedla jabolka, polna vitaminov, veljajo za prvošolske

⁴ *Doctrina de immaculata B. V. Mariae conceptione apud auctores qui Concilio tridentino interfuerunt*, Romae 1958

⁵ Branko Lušina, Vodnik po knjižni razstavi farničiškana p. Bruna Koroška ob 65. Obletnici mašništva, Nova Gorica, 2008

otroke, ne pa za odrasle. Dejansko je Eva rodila dvojčka, spačka, ki ju je Adam velel po takratnih navadah ubiti. Vendar je Eva od Adama izprosila, da ju ubita ne vržeta v prepad, ampak da ju proti Božji volji pobijeta in ubita pojedsta. Pred spočetjem teh spačkov je Eva še verjela v čarobno moč kače, upodobljene na malem talismanu kot simbolu življenja, potem pa je jasno izpovedala, da so **otroci Božji dar**.

Na vesoljnem cerkvenem zboru v Trentu so škofje odločili, da morajo vsi verniki sprejeti kot versko resnico, da je Adam (sam, ne skupaj z Evo) prenesel to svojo grešno krivdo na vse svoje potomce. Pri tem so se naslanjali na dva svetopisemska mesta: na sv. Pavla v pismu Rimljanom 5, 12 in na Psalm 50, 7. V starem latinskem prevodu sv. Pavla Rimljanom res piše, da smo v Adamu vsi grešili, toda v **grškem izvirniku** vsi poznavalci svetega pisma že štiri stoletja opozarjajo, da tam sv. Pavel samo ugotavlja, da po Adamovem času vsi grešimo, kakor lahko beremo v najnovejši izdaji **Vulgate**, potrjene po papežu Janezu Pavlu II. Prav tako se že od nekdanj v latinskem prevodu Psalmov trdi, da je Davidova mati svojega otroka »**v grehu spočela**«, med tem ko se v hebrejskem izvirniku moli: »**v vročici** (po latinsko in calore) **me je spočela moja mati**«. Zato je tudi papež Janez Pavel II poudaril, da legalno poročeni starši pri spočetju otrok v vročici ali orgazmu ne samo **ne grešijo**, ampak izvajajo Bogu všečno dejanje.

Tridentinski cerkveni zbor pa je imel prav, ko je Adamu pripisal **negativni vpliv** na svoje potomstvo, namreč nagnjenje k **nasilstvu**, kar so šele v današnjem času odkrili psihoanalitiki in psihiatri. Namreč, njegov sin Kajn je v podedovani nasilnosti ubil svojega brata, in Kajnov sin je to podedovano nasilnost še stopnjeval. Samo zaradi madeža nasilstva postaja razumljivo, da so vsi svetniki Stare in Nove Zaveze zabičavali, da morajo očetje pobiti svoje lastne otroke, če opazijo, da so padli v malikovalstvo. Šele II. vatikanski cerkveni zbor je jasno zatrdil, da moramo svojega **bližnjega ljubiti** ne samo kot samega sebe, ampak kakor nas je Kristus ljubil, in da prava čednost kristjana **ne obstoji v bojevitosti, ampak v krotkosti**.

Pater Bruno je tudi razkril, da Sveto pismo nikjer ne govori o vicah in **peklu** ter da je popolnoma napačno in protiversko govoriti o večnosti pekla, saj bi s tem pritrjevali obsojeni **verski zmoti**, da v večnosti poleg Kristusovega kraljestva obstaja tudi **kraljestvo Satana**, ki naj bi se po tej krivi veri vso večnost naslajal z nasilnim nabadanjem in praženjem teles pogubljenih grešnikov.

Zanimivo je tudi, da je pater Bruno v vsakdanji molitvi kristjanov »**Oče naš**« opazil več pomanjkljivosti. Ena od teh je tista, s katero prosimo Boga, naj nas »ne vpelje ali zavaja v **skušnjavo**«, ki so jo francoski škofje že pred 80 leti skušali popraviti s prošnjo, naj nam Bog pomaga, da ne podležemo skušnjavam. Potem je tista, da smo prošnjo za **kruh življenja** svojevoljno **zamenjali** s prozaično prošnjo za **vsakdanji kruh**; nadalje, da nadaljujemo s prošnjo, da nam Bog pomaga plačati naše denarne dolgove, itd.

Rimskokatoliška cerkev in Vatikan

Rímskokatolíška cérkev (tudi RKC) je krščanska cerkev, ki jo vodi in usmerja rimski škof, trenutno **papež Benedikt XVI.** Nastala je pred več kot 2.000 leti iz prvotne krščanske družine, ki jo je ustanovil Jezus Kristus, razširili pa apostoli, zlasti Sveti Peter.

Katoliška cerkev je vsekakor **največja** krščanska cerkev, saj predstavlja približno polovico kristjanov. Trenutno šteje več kot **milijardo** ljudi, kar je okrog šestine svetovnega prebivalstva.

Katoliško cerkev sestavlja poleg Rimskokatoliške (imenovana tudi Zahodna ali latinska), še dvaindvajset Vzhodnih katoliških avtonomnih cerkva.

Najvišjo oblast v RKC ima papež, ki mu svetuje Škofovski kolegij. Teritorialno je RKC razdeljena na škofije (latinska cerkev) in eparhije (vzhodna cerkev), ki jih je okrog 2800.

**Pater Bruno pri papežu
Janezu Pavlu II. v Rimu, 1979**

Sloveniji je od 2006 razdeljena na dve nadškofiji (tudi metropolitiji) – ljubljansko in mariborsko ter štiri škofije – murskosoboško, celjsko, novomeško in koprsko.

Vatikan (tudi **Sveti sedež**) je najmanjša neodvisna država na svetu, ki zavzema del Rima v Italiji. Je sedež papeža in predstavlja osrednjo oblast RKC. Ime je dobil po gričku Vatikan na desnem bregu reke Tibere.

RKC je največje organizirano telo med vsemi svetovnimi verstvi. RKC je obenem tudi najmočnejša organizacija na svetu – finančna, politična in diplomatska.

Njeni diplomatski predstavniki (nunciji) imajo izredno velik vpliv tudi na posvetnem področju. Vatikan ima tudi svojo banko, ki je izredno stabilna. Vatikan ima tudi svojo **policijo** (trenutno 130 pripadnikov), ki skrbijo za notranjo varnost države. Znana »**švicarska garda**« je samo protokolarna vojaška enota.

Vatikan nima svoje vojske niti vojaške doktrine, vendar pa ima suptilne organizacije, s pomočjo katerih pripravlja in izvaja določene aktivnosti, ki krepijo RKC in s tem tudi Vatikan. To so predvsem jezuiti, Opus dei, Malteški vitezi, Vitezi Kolumba in drugi.

Res je, da Vatikan in RKC pozivata vse narode in verstva sveta k miru, pa se zato Papež in poglavarji vseh drugih verstev enkrat na leto zberejo k skupni molitvi za mir na grobu frančiškanskega ustanovitelja sv. Frančiška Asiškega.

Jezuiti so vsekakor najmočnejša in najbolj militantna organizacija, ki dejansko kontrolira vse druge. Tako pač ugotavljajo mnogi viri.

Zato pogledjmo na kratko kdo so jezuiti in kako delujejo v Sloveniji.

Jezuitski red oz. Družbo Jezusovo, je ustanovil španski častnik **Ignacij Lojolski** (Loyola), potrdil pa ga je **1540** papež Pavel III. Pripadniki tega redu se zaobljubijo ubožtvu, čistosti in pokorščini, vendar so obenem tudi zelo dobro organizirani in strogi do samega sebe, pa tudi do drugih kristjanov. Lojolski je že 1551 v Rimu ustanovil tudi ugledno versko šolo Collegium Romanum, ki je postala vzor za vse druge verske šole v Vatikanu.

Kot dušni pastirji, misijonarji, verski učitelji in znanstveniki so si jezuiti kmalu priborili pomembno vlogo v političnem in kulturnem življenju posameznih držav. Veljali so za glavne protireformatorske bojavnike. Brezpogojno se pokoravajo papežu in svojemu generalu.

Francoski novinar in publicist Edmond Paris, ki je podrobno proučil zgodovino političnega delovanja jezuitskega reda od ustanovitve v 16. Stoletju do današnjih dni, je prišel do zaključka, da so jezuiti dejansko predstavljali **papeško skrivno vojsko**.

Po mnenju omenjenega avtorja so prav jezuiti bili vse od ustanovitve udarna pest papeštva. Kot najbolj zvesti in bojeviti vojščaki so branili absolutistično oblast papežev in zanje osvajali nova ozemlja. Podrejali so si posvetne vladarje in netili spore in spopade med posvetnimi državami, kadar in kakor je to koristilo papeški oblasti in rimski cerkvi. Bili so spovedniki in učitelji vladajočih slojev, kar pomeni, da so nadzorovali tudi njihovega duha. Pod geslom 'Vse za večjo Božjo slavo« so, kot trdi avtor , odločilno prispevali tudi k vzponu evropskega fašizma in rasizma. Avtor je celo, prepričan, da so s tem neposredno prispevali k začetku prve in druge svetovne vojne.

Kurati, vojaški duhovniki, izvirajo iz Severne Amerike in niso pripadniki jezuitskega reda.

Glavni vodja jezuitov – **pater general** (predstavnik) je od 2008 Španec **Adolfo Nicholas**, vseh jezuitov pa je trenutno na svetu okrog **18.000**

Slovenski jezuiti so organizirani v petih skupnostih: treh v Ljubljani in dveh v Mariboru.

Frančiškani – Frančiškanski red

Pater Bruno se je že kot šolar družil s frančiškani, ki so za mlade dijake ustanovili društvo imenovano »Križarji«, za dekleta pa »Klarice«. Pozneje je bil v frančiškanskem dijaškem domu v Novem mestu. Zatem pa se je odločil za kartuzijane v Pleterjah, vendar jih je zaradi polnočnega vstajanja in molitev kmalu zapustil. Odločil se je, da postane frančiškan, pa je pri zaobljubi dobil tudi redovno ime »Bruno«.

Pater Bruno ob biserni maši pri škofu F. Krambergerju, Maribor, 2003

To je tudi prilika, da zvmemo nekaj več o tem redu.

Frančiškani so ime, naziv enega izmed mnogih cerkvenih redov, ki delujejo na podlagi duhovnosti **sv. Frančiška Asiškega**. Dobro pa je vedeti, da znotraj družine obstajajo še trije redovi in sicer:

- **Prvi (moški) red**, ki šteje okrog 30.000 članov. Deli se na tri veje, in sicer:
  - o **frančiškani**, OFM, nosijo temnorjav habit s kapuco, kar je bilo oblačilo kmetovalcev v dobri Frančiška Asiškega,
  - o **minoriti** ali **konventualci**, OFMConv, nosijo črn habit s kapuco
  - o **kapucini**, OFMCap, nosijo rjav habit s kapuco
- **Drugi (ženski) red – klarise**, šteje okoli 7.000 članic
- **Tretji (laiški in mešani) red – Frančiškov svetni red**, šteje okoli 3 milijone članov.

Potrebno je dodati, da so cerkveni redovi nastajali v 13. stoletju, ko je nemirno življenje in razkroj družbe močno vplivalo na tedanje versko življenje. Močne osebnosti, zlasti takšne kot je bil Frančišek Asiški, so narekovale prenavo cerkvenega in posvetnega življenja in obnašanja, duhovno preobrazbo. Širil se je evangelijski duh, duh ljubezni, resnice, ponižnosti in odpovedi.

In takšno življenje se je zdelo mlademu patru Brunotu nadvse mikavno, zlasti pa iskanje resnice.

Slovenski frančiškani so organizirani v t. i. provinci svetega Križa, ki je nastala iz Bosenske vikarije, ki je bila ustanovljena 1339 in je kmalu zatem imela že 35 samostanov. Provincialni minister sv. Križa je trenutno brat Stane Zore.

Križarske vojne

Križarske vójne so imele predvsem versko ozadje, kasneje pa tudi ekonomsko in politično. Vodili so jih papeži in vladarji krščanske e proti svojim zunanjim sovražnikom, pretežno muslimanom.

Križarske vojne so dejansko temeljile na Stari zavezi, ker je Mojzes v božjem imenu zapovedal, da je **treba poklati vse krivoverce**, ne samo moške, temveč tudi ženske, otroke in celo živali. Danes se zdi skoraj nedopustno, da so papeži po križarski prisegi delili odvezo kazni za pretekle grehe (odpustke).

V Novi zavezi pa je Kristus vse to prepovedal, zato se smatra, da so bile križarske vojne škodljive in nepotrebne. Ostale so nekakšen madež na rimskokatoliški cerkvi.

Bilo jih je kar devet, ki so se zvrstile skozi 300 let pohodov in krvavega klanja. Zato jih predstavljam kakor so se zvrstile:

Prvo križarsko vojno (1095–1099) je vodil papež Urban II. s ciljem, da premaga muslimane in zavzame Jeruzalem in Sveto deželo. Vojna se je končala uspešno, saj so križarji v Siriji in Palestini ustanovili štiri »križarske« države.

Drugo križarsko vojno (1145–1149) je vodil papež Evgen III, ker je propadla ena od križarskih držav, vendar se končala neuspešno.

Tretja križarska vojna (1189–1192) se je začela zaradi padca Jeruzalema. Križarsko vojsko sta vodila angleški kralj Henrik II. in francoski kralj Filip II. Ker pa je Henrik umrl, je na njegovo mesto stopil Rihard I., pridružil pa se mu je rimski cesar Friderik I. Zaradi razprtij so se nazadnje vse tri vojske vrnile domov.

Četrta križarska vojna (1202–1204) ni imela za cilj osvoboditev Svete dežele, temveč ropanje Egipta in drugih dežel ob Jadranskem morju.

Peto križarsko vojno (1217–1221) je najprej vodil papež Inocent III, zatem pa Honorij III, vendar Jeruzalem ni bil osvojen. Zaradi poplav in izgubljene bitke na morju je bil sklenjen mir z muslimani.

Šesto križarsko vojno (1228–1229) je brez sodelovanja Vatikana vodil Fridrik II. in dosegel velik uspeh: osvojil je vsa tri sveta mesta Jeruzalem, Betlehem in Nazaret.

Sedmo križarsko vojno (1248–1254) je vodil Ludvik IX s ciljem zavzeti Egipt, vendar brez uspeha.

Osmo križarsko vojno (1270) je ponovno vodil Ludvik IX s ciljem pomagati Siriji, vendar se je usmeril proti Tuniziji, kjer je umrl, pa se je vojska vrnila.

Deveto križarsko vojno (1272 – 1291) je vodil bodoči angleški kralj Edvard I. in sklenil premirje z muslimani, ki so pozneje še osvojili Tripoli in Akon. Tako so dokončno pregnali kristjane iz Svete dežele.

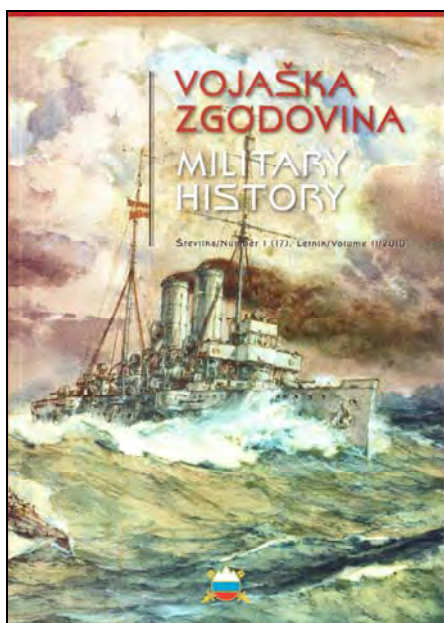
Pater Bruno seveda ne odobrava križarskih vojn, saj niso bile v Kristusovem duhu! Celo ga čudi, da je bil sv. Bernard, ki je pripravil dve križarski vojni, proglašen za svetnika, škof Peter, ki pa je nasprotoval pokolom nevernikov, pa samo za Častitljivega.

VOJAŠKA PRISEGA SLOVENSКИH UPORNIKOV, PROSTOVOLJCEV IN VOJAKOV

V članku z gornjim naslovom, ki je bil objavljen v reviji SV **Vojaška zgodovina** št. 1, 11/2010, sem na koncu zapisal:

»Neobvezen zaključek

Ob zaključku tega zgodovinskega orisa kdaj, komu in kaj so slovenski uporniki, prostovoljci in vojaki prisegli ali (za)obljubljali, ne bom delal nobene znanstvene analize niti medsebojne primerjave, kaj je katera vojaška prisega pomenila v življenju vojaka oz. vojske. Zlasti ne želim razpravljati o posledicah pri neizpolnjevanju prisega ali pri hujših kršitvah. Namreč, kakor je vsaka prekršitev vojaške prisega pomenila tudi smrtno obsodbo – v prisegi AOV je bilo to tudi neposredno poudarjeno, sem se odločil, da ta oris zaključim z izkušnjo najstarejše vojske na svetu, dva tisoč let stare cerkvene »vojske«!

Vojaška zgodovina, št. 1, 11/2010

Priznani slovenski teolog, **dr. Jožef Korošak - pater Bruno**, po očetu iz Grlave, mi je odgovoril takole:

»Načelno naj bi veljalo, da se redovne in duhovniške zaobljube **ne morejo** primerjati s prisegami ali zaobljubami vojakov.

Bog je edini, ki lahko zahteva, da mu žrtvujemo tudi naše življenje. V vseh stoletjih človeštva pa so se vedno našli številni vladarji, od faraonov do raznih partijskih šefov, ki so si domišljali, da jim je Bog poveril oblast razpolagati z življenjem drugih, da z raznimi vrstami priseg izjavijo, da so pripravljeni zanje ali za njihove ideologije žrtvovati tudi svoje življenje, sprejemati sankcije in podobno.

Kristus je jasno **prepovedal** vsake vrste prisega. V evangeliju po Mateju 5, 34.37 je rečeno: »Jaz pa vam pravim: sploh ne prisegajte!« in po Jakobu 5, 12: »Predvsem pa, moji bratje, **ne prisegajte**, ne pri nebu ne pri zemlji, ne s kako drugo prisego«.

Bodoči vojaški ordinariat SV bo verjetno moral zahtevati ukinitev »slovesne prisega« v Slovenski vojski. V profesionalni vojski je prisega le lepotni okrask in spomin na nekdanje prave vojaške prisega ...«

Stiki s patrom Brunom

Po pisnih stikih glede sestavljanja in izdelave rodovnika Korošakovih, sva se s patrom Brunom najprej srečala na dvorišču samostana v Kostanjevici pri Novi Gorici, nato pa še enkrat v družbi Vinka Korošaka v Šempetru pri Gorici.

Seveda je bilo najlepše srečanje ob **Brunovi biserni maši** v cerkvi sv. Duha na Stari gori 2003, kjer smo tudi organizirali srečanje vseh Korošakovih in obenem proslavili izdajo knjige **Kmečka dinastija**, ki jo je napisal **Vinko Korošak**.

Prav prisrčno pa je bilo srečanje v Ajdovščini 18. septembra 2009 ob predstavitvi moje knjige **Vojni spomini Franje Malgaja**.

Drugače pa sva s patrom Brunom tudi internetno povezana. Ker je nedavno izšlo tudi njegovo spletišče, sem ga z velikim veseljem povezal tudi z mojim.

Letos je pater Bruno praznoval častitljivo 92. obletnico plodovitega življenja in teološkega delovanja⁶. Pravi, da je srečen človek!

Zato kličem: Bog Te poživi, dragi pater Bruno!

Ob Malgajevih vojnih spominov, Ajdovščina, 2009
(z leve: MFK, pater Bruno in Vinko Korošak)

⁶ O življenju in delovanju p. Bruna obstoji polurni film, ki ga je Marijan Drobež vodil v pogovoru z njim oktobra 2009 za televizijo VITEL. Podrobno je o njegovem delovanju v Rimu pisal Marko Benedik, Delovanje slovenskih duhovnikov v Rimu v XX. stoletju, Celje 2010, str. 237-239, 252-255. Obširen popis vseh njegovih knjig in člankov je objavil Branko Lušina, Vodnik po knjižni razstavi frančiškana p. Bruna Korošaka ob 65. letnici mašništva, Nova Gorica 2008. Nekaj knjig in novejših teoloških esejev se nahaja na spletišču Pater BJK, ki ga je sestavil Štefan Rutar (www.rutars.net) in je tudi v povezavi z spletno stranjo Vojaštvo.